

## תכניות חדשות לטורבינות רוח

### נייר עמדה עדכני- החברה להגנת הטבע

#### רקע

טורבינות רוח נפוצות במקומות רבים בעולם כחלק מהמאמץ להחליף אנרגיות מבוססות דלקים באנרגיות מתחדשות. המכסה שהוקצתה לייצור חשמל באמצעות טורבינות רוח על ידי הממשלה עומדת על 730 מ"ו, ואילו עד היום אושרו במוסדות התכנון (או בהליכים מתקדמים מאוד) תכניות לטורבינות רוח בהיקף כולל של כ-550-500 מ"ו, וכ-70% מהם ברמת הגולן. לאורך השנים, מספר מגמות התפתחו בתחום:

- גודל (גובה) הטורבינות הולך ועולה ואיתו עולה ההספק החשמלי שהטורבינה מפיקה. בנוסף, גם טורבינות זהות בגובהן, מספקות היום יותר אנרגיה מבעבר. המשמעות היא שניתן לספק את אותה כמות אנרגיה, ולממש חלק גדול יותר מהמכסה, עם פחות טורבינות מאשר בעבר.
- טכנולוגיות, סקרים, ניטור ומחקר הביאו להבנה כי טורבינות הרוח וקווי המתח המשרתים אותן עשויים להוות סיכון קריטי לבעלי כנף- עופות ועטלפים. בחלק מהמקרים, ניטור של חוות טורבינות חשף היקף פגיעה בפועל גבוה בהרבה מאשר ההיקף החזוי בעת קידום התכניות ובמודלים.
- ישראל משופעת בקרינת שמש, דלה ברוחות, מהווה ציר נדידה עולמי לעופות ומהווה "נקודה חמה" (הוט-ספוט) של בעלי כנף, צפופה באוכלוסייה ובעלת צרכים ביטחוניים ייחודיים. בנתונים אלה, ברור כי הרוב המכריע של האנרגיה המתחדשת תופק מאנרגיית שמש (כולל אגירה) ולא מאנרגיית רוח. כך גם כתבה רשות החשמל לאחרונה, בשימוע שפרסמה בנוגע ליעדי האנרגיות המתחדשות בשנת 2030, כאשר לא התבססה על תוספת הפקת אנרגיית רוח מעבר למכסה הקיימת.
- מגמה נוספת, אשר מוכרת היטב מחו"ל, היא המאבקים והשסעים הפנימיים הפורצים ביישובים עקב קידום פרויקטים הסמוכים ליישוב. ברוב הפרויקטים המקודמים בארץ, מתנהלים מאבקים עזים בתוך יישובים ובין יישובים שכנים, אשר מביאים עמם מתחים חברתיים הפוגעים ביישוב, לכידותו וצמיחתו.
- ניכר, כי טורבינות רוח מקשות על יכולת לכיבוי שריפות באמצעות מטוסי כיבוי. נקבע רדיוס של כ-500 מטר מסביב לטורבינות, שבו אין פעילות מטוסי כיבוי. כתוצאה, אזורים מיוערים, בתות עשבוניות, יישובים ובסיסים אשר בקרבתם מוקמות טורבינות רוח, נמצאים בסיכון גבוה לשריפה.
- הגידול הדרמטי בגובה הטורבינות מעצים את השפעתן על הנוף. אמנם נוף ואסתטיקה הם נושאים סובייקטיביים, אך המופע של טורבינות הענק בשטח הפתוח היא בעל נוכחות חזקה מאוד: הטורבינות הופכות להיות הנוף עצמו, והקמתן בשטחים פתוחים מייצרת נוף חדש, שאינו טבעי.

#### עמדה

במהלך השנים האחרונות החברה להגנת הטבע בחנה, בשיתוף עם גורמים נוספים, את הסכנות שטורבינות רוח עשויות להביא לבעלי כנף בישראל. נמצאו כלים תכנוניים ותפעוליים שעשויים לצמצם את עצמת הקונפליקט. ואכן, במהלך השנים האחרונות אושרו תכניות בהיקף של כ-550-500 מ"ו כאמור, חלקן בתמיכתנו, תוך שילוב משטרי הפעלה, קביעת ערכי סף, צוותי מעקב ובקרה ותכניות





ע"ר  
**החברה להגנת הטבע**  
**שומרים. מחנכים. אוהבים**

ניטור. עד היום, העיסוק בכלים לצמצום הפגיעה היה תיאורטי וכמעט ולא נצבר כל ניסיון מעשי בישראל. מעט הניסיון שכן נצבר בישראל, מתבסס על החוות הקיימות בסירין ובגלבוה ואשר מלמד אותנו על הקושי הגדול בניטור איכותי, היעדר מחויבות של היזם, התנערות מאחריות לכאורה, קושי בשינוי ועדכון משטר ההפעלה, וכתוצאה- פגיעה קשה מאוד בבעלי כנף אשר חורגת משמעותית מערכי הסף.

כמו כן, במהלך השנים עלו טענות רבות בדבר החשש שלטורבינות רוח יש השפעות בריאותיות על התושבים בסביבה, או לפחות מייצרות מטרדים. זאת ועוד, טורבינות רוח עשויות להגביל פיתוח של יישובים וכן, עשויות להביא לקשיים לפעילות תעופתית, לרבות פגיעה ביכולות כיבוי מהאוויר.

לאור זאת, לעמדת החברה להגנת הטבע, יש להימנע מקידום תכניות חדשות של חוות טורבינות רוח נוספות, וזאת עד אשר יצטבר די ידע יישומי בישראל על השפעותיהן של טורבינות הרוח שיוקמו בשנים הקרובות על סביבן, האנושית והטבעית, בהיבטים של בריאות, פיתוח ודירור, נוף, בעלי כנף והצורך בפריסת קווי מתח על השפעותיהם הסביבתיות.

**אנו קוראים למוסדות התכנון, ראשי הרשויות, משרדי הממשלה ומקבלי ההחלטות להצטרף לעמדתנו ולהבטיח קידום אחראי של אנרגיות מתחדשות בישראל!**

